

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXXI

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, September 28, 1984 - VLIKo metai

154

SHULTZ 3 VALANDAS TARĖSI SU GROMYKA

LANKYTOJŲ IŠPŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

Šią vasarą Lietuvoje lankėsi užsienio lietuviai pasakoja apie "nervingą nuotaiką" tėvynėje. Tautiečiai labiau bijo susitikti ir pasikalbėti su turistais. Milicija ir KGB atidžiau seka lietuvius, kurie bando nuvykti pas gimines provincijoje. Bėgti dvim atvejais KGB agentai suėmė nuvažiuosius be leidimo pas gimines; jie buvo nubausti 30-50 rublių pinigine bauda ir grąžinti atgal į Vilnių. Kalbama, kad pastaruoju metu Lietuvoje buvo nužudyti du patriotiškai nusiteikę lietuviai, panašiu būdu kaip Helsinkio grupės narys kun. Laurinavičius.

Reaganas ir Shultz apie "laisvą Rytų Europą"

Iš Baltųjų Rūmų ir Valstybės Departamento rugpjūčio mėnesį pasigirdo tvirti pareiškimai apie Rytų Europą. Rugpjūčio 17 d., Varšuvos sukilimo prieš nacius 40-ųjų metinių proga, prezidentas Reaganas pabrėžė, jog JAV negali pasyviai stebėti su "Rytų Europos gyventojų nuolatiniu pavergimu". Jis pareiškė, kad "JAV atmeta bet kokią Jeltos sutarties interpretaciją, kuri daro užuominą, jog Amerika sutinkanti su Rusijos pareiškimu, jį taktos stengiantis. Prezidentas pažadėjo, kad JAV padės kovoti su "Rytų Europos gyventojų pavergimu". Ta pačia proga Reaganas apdovanojo poetas, dainininkais, liais tris Varšuvos sukilimo dainius, generolus Leopoldą Okulskį, Tadeušą Bor Komorowski ir Stefaną Roweckį.

Rugpjūčio 20 d. panašiai kalbėjo JAV Valstybės sekretorius George P. Shultzas. Jis tvirtino, kad "istorijos banga remia mus" ir išreiškė savo įsitikinimą, kad vieną dieną sovietų pavergti Rytų Europos kraštai atgaus savo laisvę. Anot Shultzo, "demokratijos ir laisvės troškimas Rytų Europos šalyse yra galinga ir auganti pajėga... Mes niekad nesutiksim su padalintos Europos idėja". Shultzas pridūrė, jog Rytų Europos išlaisvinimas gali užtrukti bent porą kartų.

Pabaltijo klausimas tarptautinėje gyventojų prieaugio konferencijoje

Pabaltijo klausimas buvo paminėtas rugpjūčio mėnesį Mexico City įvykusioje tarptautinėje konferencijoje, svarstiusioje gyventojų prieaugio problemas. Rugpjūčio 14 d., kritikudamas arabų pasiūlytą rekomendaciją, pasmerkiančią "svetimų sodybų

steigimą jėga okupuotose šalyse", JAV atstovas, ambasadorius James Buckley pareiškė: "Ji nepasmerkia prievarta įvykdyto 440,000 vyrų ir moterų išvežimo iš sovietų okupuotos Estijos, Latvijos ir Lietuvos, an po to įvykusio 925,000 sovietų piliečių atkėlimo į Pabaltijo valstybes". Anot Buckley, rekomendacija taip pat nepasmerkia Afganistano invazijos, sovietų kėlimo si į okupuotas Kurilų salas, ar vietnamiečių perkėlimo į okupuotą Kampučeją. (ELTA)

JORDANIJOS HUSEJINAS SVEIKINĄ MUBARAKĄ

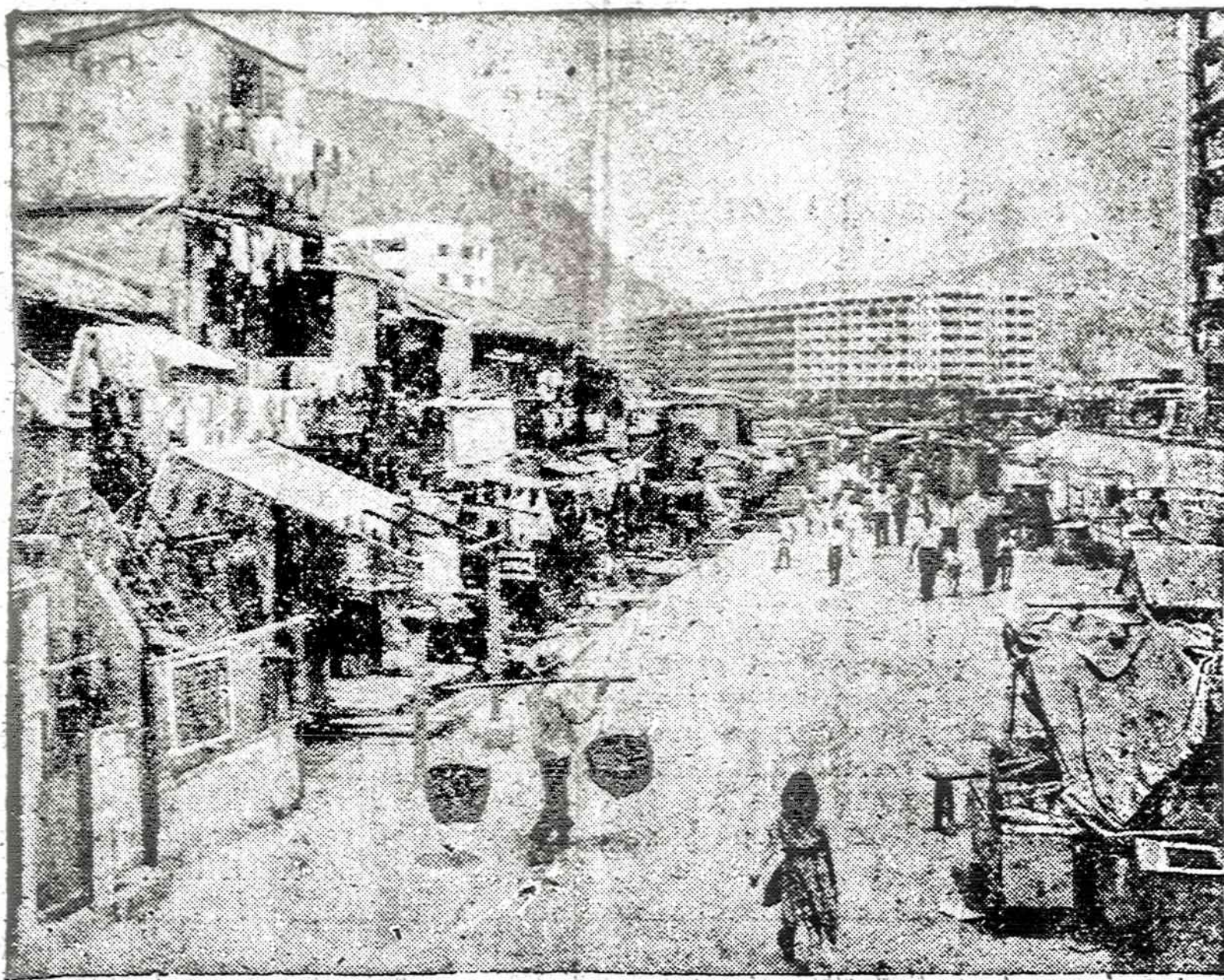
Kairas, Eg. — Jordanijos karalius Husejinas, patyręs apie Egipto grįžimą į Arabų Lygą, pasaukė telefonu Egipto prezidentą Mubaraką ir labai nuosirdžiai jį pasveikino. Jis žino, kad Mubarakas labai daug prisidėjo prie bendros arabų kalbos.

Jordanijos karalius pareiškė įsitikinimą, kad šis Egipto žingsnis privers ir izraelitus būti su kalbameis. Izraelitai tiek toli nuėjo, kad jie net negi išrinkti ir savo parlamentą, o tas naciis pradėjo prašyti pinigų, kad galėtų išvežti iš senų palėstinių pozicijų. Impulsas šiam žingsniui davė Saudi Arabijos karalius, pasaukęs boikotą Egiptui, pareiškė, kad atėjusįs Egiptas turėtų būti su JAV ir Izraeliu. Husejinas pareiškė, kad dabar bus lengviau susitarti su užsienio šalis Izraelitais.

Aid. Alovsius Majerczyk pirmininkas, spalio 13 dieną, Chicago savivaldybėje, antrame aukšte pradės apklausinėjimą apie Chicago miesto sveikatingumo įstatymo pakeitimą.

Sveikatos pirm. A. Majerczyk praneša, kad spalio 1 d. svarstys pasiūlymą paskirti Quentin Young miesto sveikatos skyriaus pirmininku.

Prez. Reaganas žino, kad sovietų policija, laukydama visus susitarimus, sprogdina ambasados, žudo ūkininkus, gamina atomų bombas, planuoja užimti Vakarų Vokietiją, ir jis yra pasiryžęs fuostis prieš sovietų planus.

Kinijos vyriausybė, 1987 metais paėmusi Hong Kongą, pasižadėjo nebėti dabartinių bankų, dirbuvų, krautuvų ir pagrindines žmonių teises. Kiniečiai leis komunistinės sistemos prišams išvaizti iš Hong Kongo.

EGIPTAS GRĮŽO Į ARABŲ EILES

Sirija ir Libija baigė Jordanijos boikotą, Saudi Arabija pradėjo prekybą su Egiptu

Kairas, Egip. — Egipto Husein Mubarakas vakar pareiškė, kad Egiptas vėl grįžo į Arabų eiles. Prieš 5 metus, kai prez. Anver Sadatas nuskrėdo į Telavivą ir pasakė Izraelio parlamentui kalbą apie reikimą baigti kovą ir siekti taikos, arabų valstybės paskelbė boikotą Egiptui.

Karas tarp Egipto ir Izraelio pasibaigė, Egiptas atgavo visas prarastas žemes, bet ligi šio metu nebuvo atsauktas arabų boikotas.

Kantrus prezidentas Mubarakas ilgai dėjo si su arabais, kad jie atšauktų boikotą, o Egiptas įeina į Arabų Lygą. Ši žinia buvo paskelbta, kai Saudi Arabija trečiadienį pranešė, kad boikotą baigia ir pradeda prekybą su Egiptu.

Be to, Sirija ir Libija atšaukė boikotą Jordanijai.

AMERIKOS MOKYKLOS NEGAUS ASBESTO

WASHINGTON, D. C. — Pareigūnai aplinkos švarai palaikyti pareikalavo, kad vyriausybė paskirtų \$50 milijonų dolerių mokyklose esančiom asbesto sienoms panaikinti, bet kongreso komitetas nepritarė.

Kongreso komiteto pirmininkas James Florio pareiškė, kad kongresas dar šiais metais prisiims sprendimą neskirti, nes dar nepašalintos instrukcijos, kaip asbesto sienas pakeisti. Naujai statomose mokyklose nenaudoja sienų su asbesto medžiagomis. Nustatyta, kad sienose esantis asbestas gali sukelti vėžį vaikų tarpe. Laimė, kad vaikai esti mokykloje tik tai kelias valandas. Vakaris ir naktimis mokyklos uždarytos, tai asmen-

NEREIKJA ŠIŲ KLAUSIMŲ LIESTI

Bowling Green, Ohio. — Prez. Reaganas, kalbėdamas rinkimų niam mitinge, pareiškė, kad demokratams dalimi kalti dėl Am-basados priedo apgynimo Beiru to priemiesty. Prezidentas Carteris ir jo administracija pareiškė, kad šnipinėjimas Amerikai nereikalingas, kad turime atskratyti šnipų. Jeigu būtume turėję daugiau šnipų, tai ambasada nebūtų buvusi apgriauta.

Is minios žmonės paklausė, kada prez. Carteris tokį dalyką pasakė. Tada prez. Reaganas neatsakė, kampanijos menadžeris Jim Lake pareiškė, kad vyrauja tokia nuomonė, kad Carteris ir demokratai kongrese kalti dėl Amerikos agentų atleidimo.

Kada ši žinia pasiekė Kongresą, tai atstovų rūmų demokratų pareiškė, kad jie apklausinės prezidentą ir jo atstovus, kada demokratai mažino agentų skaičių ir kaip Reaganas taupydams dolerius agentus atleiderio.

1982 m. Izraelis atmetė prez. Reagano planą dešiniojo Jordano kranto žemių klausimui, bet dabar esame pasirodę jį svarstyti. — pasakė premjeras Peres.

Valstybės departamentas atstovus pareiškė, kad Jordanija gali daug padėti taikai atstatyti Artimuose Rytuose.

Iš Nikaragvos veža Ameriką dviejų karių lavonus žuvusių helikopterio nelaimėje.

Maskoje Anatolijus Karpovas žengs 42ėjimus, yra tikras, kad Karpovui tuoj kirs matą.

Simon Peres pareiškė, kad Izraelis yra pasirodęs svarstyti bet kurį Jordanijos karaliaus pasiūlymą karo stoviu abigti.

ŠIANIEN GROMYKA SUSITIKS SU PREZIDENTU REAGANU

Kremliaus ponai nori palaikyti debatą atomo ginklų galia

HARTIGAN PATARIA APSISAUGOTI SUKČIŲ

CHICAGO, ILL. — Illinois valstijoje prokuroras pataria cigaciciams, ypač vyresnio amžiaus žmonėms, apsisaugoti sukčių. Jie prizada pataisyti pečių, vandentekį, vonią ar ką kitą, bet kai jiems parodo, tai tada jie randa kilių trūkumų ir reikalauja stambias sumas. Kartais sukli kontraktoriai sugadina, kad galėtų išlupli stambi sumą pinigų.

Šį mėnesį Willie Nearn Sr. buvo pasizadėjęs pataisyti vandens nutekėjimą už \$50,000 Bridgeporte gyvenančiai Rožės Rolek. Vandens nutekėjimo pravelymas kainavo \$150, o jis pareikalavo \$25,000 darbo pradžia, c kitus \$25,000 išmokėti iki metų galo. Policija sučiupo jo sūnų ir kitus dirbančius darbininkus, kurie pradėjo daužyti cementinio rusio grindis ir padarė daug žalos.

Prokuroras Hartigan atėmė Nearn bendrovei teisę laisvą mait, pečius ar vandentekį. Illinois valstijoje ir paskyrė jam teisimą gruodžio 4 dieną. Jis pabaras vyresnio amžiaus žmonėms būti labai atsargiems, neįsileisti ir rūši nepažįstamų žmonių ir neleisti jiems laisvą, ko nereikia taisyti.

Teismas jau įšaldė visus Nearn bendrovės pinigus bankuose ar taupymo bendrovėse. Prokuratūra jau yra gavusi 40 laiškų, kuriuose žmonės skundėsi nedorų kontraktorių. Kai nustatys žalos, tai bandys atlyginti nukriausliams žmonėms pirmą eilę. Lengviausiai Nearn galėjo apgauti vyresnio amžiaus žmones, senus pensininkus, kuriems reikėdavo ką nors pataisyti.

Prok. Hartigan yra pasiryžęs nukriausliams žmonėms atlyginti iš Nearn santampų, už jo darbininkų padarytą žalą.

NEW YORK, N. Y. — Trečiadienio popietę sovietų užsienio reikalų ministras Andrei Gromyka buvo užjęs į JAV atstovybę, kurioje 3 valandas kalbėjosi su sekretorium George Shultz.

Turint galvoje sovietų spaudos ir "Tass" pranešimus apie Sovietų Sąjungos santykius su JAV, Gromyka turėjo aštriai pa kritikuoti Ameriką, bet nei pats Gromyka, nei sekr. Shultz nieko esmės spaudos atšovams nepareiškė. Andrei Gromyka visai atsisakė žurnalistams ką nors pasakyti.

Klauskite mane rytoj, kai išeisiu iš Baltųjų Rūmų, tada aš Jums atsakysiu ir visus klausimus, bet šiandien aš nieko Jums nesakysiu, — pareiškė Gromyka.

Sekretorius Shultz pareiškė, kad jam teko praleisti daugiau laiko apie rytojų būsimą Gromikos pokalbį su prezidentu Reaganu. Sekr. Shultz informavo Gromyką apie klausimus, kuriuos rytoj turi aptarti su prez. Reaganu.

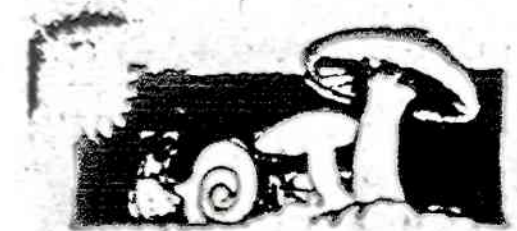
Pirmoji vietoj bus liejamas atomo ginklų kontrolės klausimas. Gromyka jam pastebėjęs, kad Sovietų Sąjunga nori palaikyti dabartinį ginklų paritetą. Sekretorius priminė, kad reikia tartis, kol susitarsime, bet atomo ginklų niekas negali vartoti.

Prez. Reaganas pirmadienį pareiškė, kad JAV ir Sov. Sąjunga turi dažniau susitikti įvairiems tarptautiniams klausimams aptarti. Pasitarimas privalo vykti kabineto narių, kad pasitarimuose galėtų daryti reikalingus sprendimus. Šitas klausimas yra naujas. Gromyka tučės pasitarti su Černenką.

Kun. F. Skėrys praneša, kad pabaltiečių evangelikų būteronų kunigų ir bažnyčios dainuotojų suvažiavimas 1984 m. rugp. 10-14 dienomis vyko Vokietijoje, Bonoje, Annabergo priemiestyje.

George Shultz 1.

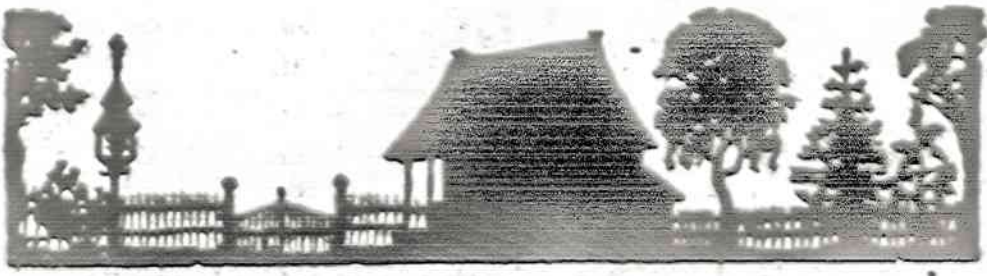
KALENDORĖLIS

Rugsėjo 28: Šv. Vaelovas, Lijoba, Tautvydas, Virgirdė

Saulė teka 6:44, leidžiasi 6:49. Debesuotas ne toki šaltas, pabū-

Andrei Gromyka trečiadienį 3 val. tarėsi su sekr. G. Shultz

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

Patartina visiems sriubas valgyti

Kalbama, kad sriubos Lietuvoje pradėtos virti nuo neatmenamų laikų. Jau XIV amž. metraščiuose randama, kad sriubos buvo plačiai vartojamos ir patiekiamos pataloms.

XVI amž. dvarcose buvo paplitęs bulkinas (sultinys). „Kad neatidėtų vandeniu ir vėju“ dėdavo į jį petražolių, krapių, svogūnų, česnakų, muskato, pipirų, žirnių, pupelių arba krūpų kartais rūgštynių.

Pagal senas gamybos tradicijas ir dabar sriubos daug dėdama įvairių prieskonių, daržovių.

Iš gaminamų sriubų gaunama apie 20% organizmui reikalingo vandens, daug jėgų, energijos, medžiagų, ypač mėsos, žuvų, grybų sultinių. Jos aktyvina skrandžio liaukų sekreciją, gerina virškinimą, todėl valgomos prieš antrąjį patiekalą. Jų maistingumui pagerinti dedama grietinės, sviesto, pieno, cukraus, kiaušinių.

Prie kai kurių sriubų atskirai duodama bulvių ar duonos. Sriubos valgomos kasdien. Net ir vėlyvės ar per šventes, antrą dieną, jau būdavo verdama sriuba.

Sriuba yra pagrindinis pietų valgis, bet dažnai jos verdamos ir vakarienei. O aukštaitijoje seniau būdavo verdama ir pusryčiams.

Labiausiai mėgiamos rūkščių kopūstų, raugintų burokėlių, rūgštynių, agurkų sriubos, kurių pagrindas — šviežios ar rūkytos mėsos sultinys. Sriuboje virta mėsa suvartojama kaip antiras patiekalas.

Sriubos be mėsos buvo verdamos pasninko dienomis. Liaudyje buvo susidariusios racionalių mitybos tradicijos: liebias, sočias sriubos valgydavo pietums, o pieniškas, lengvai virškinamas — vakarienei.

Sriubų skonis labai įvairus, žiūrint iš kokių produktų verdama, kokie vartojami prieskoniai. Pavyzdžiui, vasarą dažnai gaminami šaltibarščiai.

Sakoma, kiek yra šeimininkių, tiek ir šaltibarščių, nes kiekviena moka juos savaip pagaminti iš turimų produktų. Nuo serų laudyje gaminamų sriubų receptais vis daugiau naudojamos visuomeninio maitinimose klubuose.

KAIP VERDAMOS MĖSINIS SRIUBOS

Paimama: 1 kg. jautienos su kaulais, 2 svogūnai, 1—2 morkos, salierai, porai, petražolių, 3 lauro lapeliai, 5—6 pipirai, druskos, 3/4 litro vandens.

Mėsa nuoplaukama, sukapoja ma į 3—4 dalis, užpilama šaltu vandeniu ir verdama ant stiprios ugnies.

Prieš pradėdant virti nugraužtos putos.

Užvirus puodas nudengiamas, sudedamos pakeptos daržovės, truputis druskos ir verdama 3—4 val. ant silpnos ugnies, kartkartėmis nugraužtant putas ir riebalus.

Prieš baigiant virti, sudedami lauro lapeliai, pipirai, pagal skonį pasūdoma.

Sultinys supilamas į pakaitintus specialius puodukus, ar lėkštes, užbarstoma susmulkintų petražolių ar krapių.

Prie jo duodama bandelių su mėsa ar grybais, kukurūdžių, ir kt.

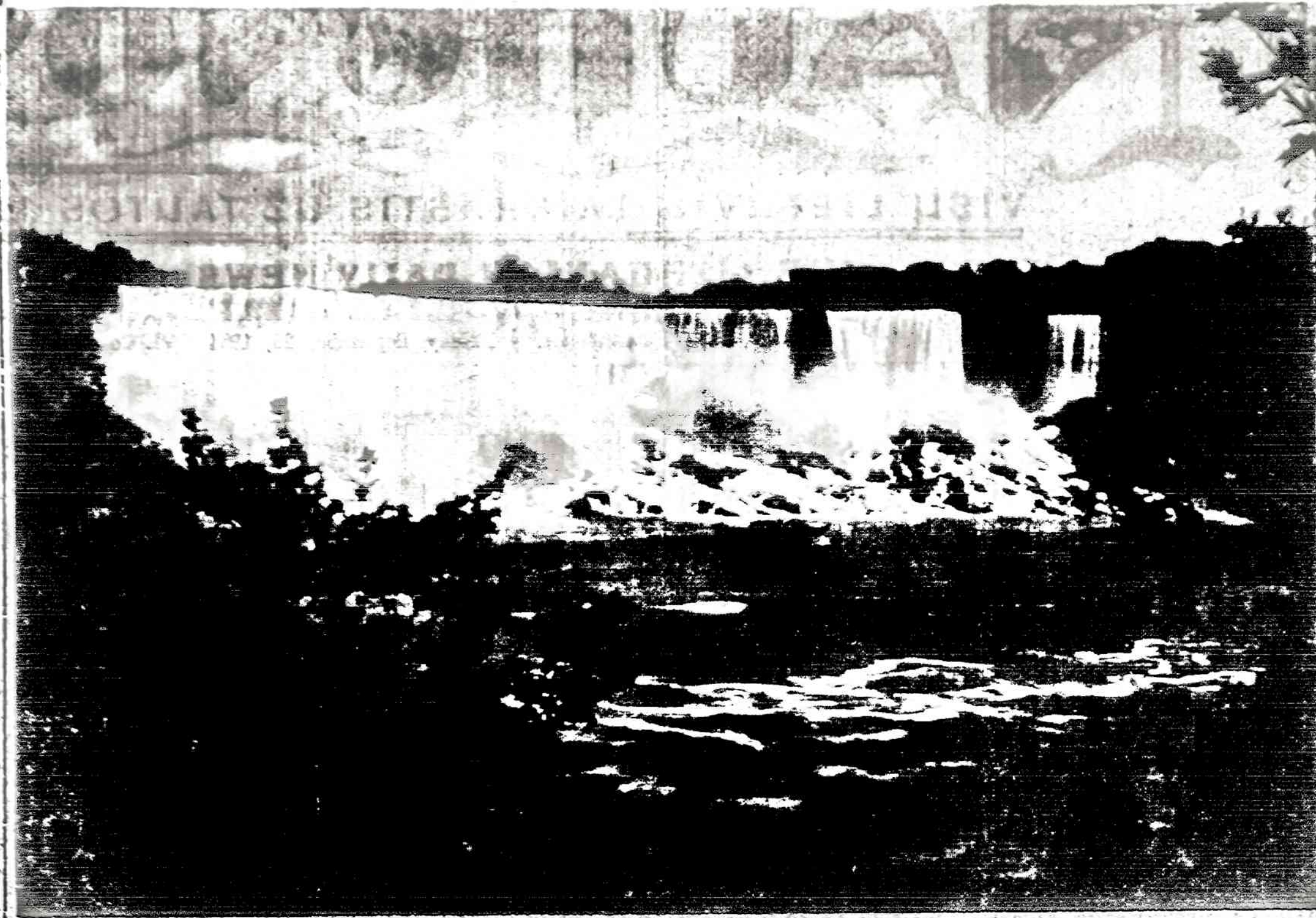
Sultinys vartojamas įvairiomis sriuboms virti.

BARSTELIAI SU AUSY-TEMIS

Paimama: 700 gr. jautienos, 300 gr. burokėlių, 150 gr. prieskonių, daržovių (1 svogūnas, petražolių, krapių, salierai), 6 pipirai, 1 lauro lapelis, 20 gr. cukraus, citrinos rūgšties, 1 šaukštelis krakmolo, 2—3 riekelės džiovintos duonos, 2—3 džiovinti grybai, 3 litrai vandens.

Ausytėms imama 1 stiklinė miltų, 1/2 kiaušinio,

NIAGAROS KRIOKLYS ĮSIGIJO ANTRĄ PROTARPI

Vaizde matomas Niagaros krioklys, koks jis yra Amerikos pusėje šiandien (American Falls). Keistas dalykas šiemet apsirėškė, tai naujas protarpis arba išskyšys (antras juodas tarpas iš dešinės), matomas viršuje apačioje plaukiančio turistų laivo Maid of the Mist. Antrasis juodas tarpas pačiame dešiniame krioklio gale yra Luna sala, kur turistai gali prieiti prie paties krioklio. Luna, dešinėje sūra krintančio vandens srvyje yra vadinama Bridal Veils Falls, tai yra Nuotakos Velnių krioklys. Atrodo, amerikiečiams teks dabar surasti atitinkamą pavadinimą pasidariusiam antrajam krintančio vandens protarpiui (tarpe Luna salos ir naujojo išskyšio).

Kaip tas išskyšys atsirado, yra trys teorijos, bet nė viena nepilna. Viena, kad kur nors už to išskyšio vanduo bus prasigrežęs sau statmeną kryptį dar krioklio briaunos nepasiekus; antra, kad krioklio briauna toje vietoje bus per amžius sudilusi, dėlto vanduo krinta nuo žemesnės briaunos; trečia teorija, kad bendrai per Amerikos pusės Niagarą mažiau vandens beteka. Inžinierių apskaičiavimu, 92% viso Niagaros vandens nukrinta per Pasagos Krioklį (Horseshoe Falls) Kanados pusėje. Bendrai per Amerikos ir Kanados krioklius vandens nuo balandžio iki spalio mėn nukrinta po 100,000 kubinių pėdų (apie 750,000 galonų) kiekvieną sekundę, o kitais laikais po 50,000 kub. pėdų.

Ką mes suvalgome

vandens.

Idarui gaminti imama: 100 gr. virtos mėsos, 1 svogūnas, 20 gr. sviesto arba alyvos, 1/2 kiaušinio, pipirų, druskos, pagal skonį.

Burokėliai išverdami, nudupami ir stambiai sutarkuojami. Iš mėsos, pakeptų prieskonių, daržovių, prieskonių ir džiovintų grybų išverdama sultinys.

Kai mėsa suminkštėja, sultinys perkošiamas, parūkstinamas citrinos rūgštimi ir užpilamas burokėliais ir duona.

Uzdengus palaikoma apie 30 min. ir vėl perkošiama.

I gautą sultinį suberiama cukrus, supilamas išleistas krakmolas, pakaitinama, bet nevirinama pasūdoma.

Ausytėms iš miltų, kiaušinio ir vandens, įberus druskos, smulkoma vidutinio kietaumo tešla, plonai iškočiojama ir supilastoma 3 cm. kvadratai.

Sultinyje virta mėsa, supilama, sudedama smulkiai supilastytas, sveste pakeptas svogūnas, druska, malti pipirai ir virinama pakepama keptuveje su sviestu arba alyva.

Tada supilama plakta kiaušinis, gerai išmaišoma ir nedidelės mėsos rutuliukai dedami ant tešlos kvadratių. Jų kraštai patejami kiaušinio baltymu, sulepkama kaip trikampė strėlė, kraštai užspaudžiami, kampai sujungiami.

KITI UŽKANDŽIAI

Sūris su kiaušiniu

Tam reikia paimti: 8—10 vnt. rūgščių pieno, 1 šaukštelis kiaušinių, 1 šaukštelis druskos, pagal skonį ir sveiktą.

Pūgę, pieną supilamas į puodą, suberiama nuplykyti kiaušiniai, pamaisoma ir šildoma ant silpnos ugnies (70—80 laipsniai C. temperatūros).

Vorškė esti sultingesnė, skanesnė, kai pienas šildomas ilgiau žemesnėje temperatūroje.

Kai pienas sutraukia, vorškė supilama į drobinį sūriai, patiekiamas, kad nutekėtų liūtas, pasukamas dedama į spaustuvus.

Daug rašoma ir kalbama apie sveiką natūralią maistą, kuris nėra žmogaus naudojamais chemikalais užnuodytas. Bet biotechnikai, betyrimdami tą sveiką maistą savo laboratorijose, randa daug nuodingų chemikalų pačiuose augaluose.

Vienas iš tokių žymių tyrinėtojų yra Bruce Ames, kuris tyrinėjimo rezultatus plačiai aprašo žurnale „Science“. Jis sako, kad daug karcinogeninių medžiagų (vėžį sukeliančių) ir net dideliais kiekiais yra natūraliai maiste. Jo tyrinėjimai suranda mutagenų t.y. medžiagų, kurios keičia genų, 80-ty procentų vėžį sukeliančiose medžiagose (karcinogenais).

Pav., alfalfa daigai turi nuodingą emavinę. Tais daigais maitinamos beždžionės ir žmonės suserga imulogine liga, t.y. lyg pats žmogus kūnas būtų alergiškas pats sau. Bruce Ames sako, kad žmogus, valgydamas natūralų maistą, suvalgo nuodingų chemikalų kolis gratus į dieną. Pačiuose augaluose esantys neturintys pesticidai yra stiprūs nuodai, kad tie augalai galėtų apsiginti nuo visokiu vaiku ir kenkėjų.

Šeimas iš sūrių sūris dedamas ant lentelės ir apibartomas druska.

Sūris su kiaušiniu valgomas šviežias arba užšaldytas.

ČESNĖKINĖ

Tam reikia imti: 300 gr. vorškės, 1/2 gr. česnako, 1 ar 2 gr. pipirų, 1/2 gr. druskos, 1 ar 2 gr. kiaušinių, 1 ar 2 gr. kiaušinių, 1 ar 2 gr. kiaušinių.

Petržolių lapelių, druskos, vorškės gerai išmaišoma dubelnyje, sudedama smulkiai pjaustytas česnakas, grietinė, majonezas ir gerai išmaišoma.

Galima kiek pasūdyti. Puoštiama petražolių šakelėmis, valgomos su duona, užtepti sviestu vartojama šaldyti kriaušiniams, paminčioms.

Supilama kietas jautis, riešutai, duona, sūris, vaisiai, jūtos tų, mėsos.

R. Ames tyrinėja oksidaciją ir riebalų pakartojimą, pelenų

karcinogeniškumą žemės riešutų svieste, obuolių sultyse ir kitokiame maiste. Jis tyrinėja nitritus ir nitratų, kurie atsiranda natūraliai, pav., burškuose, spinatuose. Taip pat tyrinėja duonos, parduotuvės mėsos kepinimų, kaip neprisotintuose riebaluose riebalų rūgšties ir cholesterolis lengvai oksiduojasi (jungiasi su deguonimi). Tokia reakcija sukelia mutagenus, t.y.

vėžį išaukštinančias medžiagas, nes nuo tokio maisto nukentima visų virškinimo traktas.

Jis drauge ieško ir priemonių su tokiu karcinogeniškumu kovoti. Tos priemonės yra vitaminas E, selenium ir vitaminas C. Biologijos mokslas dar nėra suradęs vėžio genų, reguliuojančių ląstelių veikimą. Nesurastas dar senėjimo procesas, kuriame vėžys yra degeneratyvinė liga.

Iš žurnalo Science
E. Gorėnienė

SKIRTUMAS

Mark Twain buvo paklaustas, koks yra skirtumas tarp klaidos ir neapsižinėjimo?

— Matot, jei vietoje savo paprasto lietsargio paimsi svetimą gerą lietsargį, tai bus klaida, bet jei vietoje savo gero lietsargio paimsi svetimą menką, tai bus neapsižinėjimas.

MOTERIS KAILIU ATELJE

— Norėčiau atnaujinti kailinius, o tiksliau — pakeisti juose vieną apsitrynusį kailiuką.

Apžiūrėjęs kailinius meistras sako:

— Apgailėstaujame, madam, kad negalime jums padėti. Žvėrys, iš kurių kailių buvo pasūti jūsų kailiai, jau seniai išnyko.

● Ne minioje, bet vienatvė iškylo gerai galvojančiai.

SIBIRE — IR GRIZUS Į LIETUVĄ Į RYTUS

Dunda ir dunda traukinio ratai,
Rieda ir rieda vagonai juodi.
Saulės nebėra, saulės nemato,
Ką veža į rytus vagonai juodi.
Jokia šviesa neapšviečia vagonų,
Tamsa tik tamsa ir tamsa nerami.
Šautuvų vamzdžiai vien blizga peronus.
Vis rieda į rytus vagonai juodi...
Bląskos ir bląskos garvežio dūmai,
Laimė manoji su dūmais kartu.
Laisvės idėja vagonuose žūna,
Laisvei iš purvo pakilti sunku...
Veža ir veža. Niekas nemato,
Ką veža į rytus vagonai juodi.
Dunda ir dunda traukinio ratai,
Ratuoja kūnai pražūsta jauni.

Arėjus Vitkauskas

ABEJONES LIETUVOJ

Daužaisi visą naktį lig aušros:
Išvykti ar palikti prie ažuolo kamieno?
Ir siuto mintys. Ant galvos
Nukrito katrongai praleistos dienos
Kažkur šiva nustaugę. Pamiškėj
Daina medžių ir žemės vertė.
Rymojo Kristus lūnas toks kertej
Ir gaudė beržas prie gintinės vartų.
Kovoti ar išeiti, kur saulė nesileidžia.
Kur žmogus žmogui duobė nekasa slapčia?
Tos mintys šlo takios klaidžio
Ir griuvo, virto į lapus naktia.
Išvykti ar palikti prie ažuolo kamieno?
Gūdi naktis. Kada gi bus diena?
Lyg karstas gulė pirkios pūksčio šėnė,
Ir pasismaugė sėdėti daina...

Lietuva, 1958 m.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ
KREDITO UNIJA

KASA MOKA

AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS!

2615 West 71st St., Chicago, IL 60629 312-737-2110

1445 So. 50th Ave., Cicero, IL 60650 312-656-2201

TAUPYMO CERTIFIKATAI

SUMA	TERMINAS	KURSAS
\$700	3 mėn. su	1050%
	6 mėnesių	1150%
	1 metų	1160%
	2 metų	1170%
10,000	3 mėn.	1175%
	6 mėnesių	1175%
	1 metų	1190%
	2 metų	1200%

— \$50,000 ir daugiau — pagal susitarimą.

IRA moka 12.0% (metinis prieaugis 12.5%).

TAUPYMO SĄSKAITA — 9% (metinis prieaugis 9.42%).

VISOS SĄSKAITOS DĖ \$100,000 APDRAUSTOS
FEDERALINIS VALDŽIOS (NUO) AGENTŲ

V. TRUMPOS PRIESTARAVIMAI

V. Trumpa savo "Atvira lais-
ras" Naujienų redakcijai (til-
pas 1984. 9. 8 d. "Naujienose")
nuo: "Šiandien dabar jūsi laik-
raštį, jį (Antanas Marma) ra-
šo 1984. 8. 22 d.): "Jau anks-
čiau rašiau, kad frontininkai bei
šalkauskininkai arba šių laikų
lietuvių bijotai talkininkauja
lenkams. Jie net buvo pavadę
V. Trumpai parašyti Lietuvos
istoriją, kuris "Metmenų" žur-
nale išgėrė Lenkijos 1791 m. ge-
gužės 3 d. konstituciją, kuria
Lietuva paverčiama Lenkijos
provincija ir t.t."

Visa tai yra netiesa. Su jo-
kiais frontininkais bei šalkaus-
kininkais nieko bendro netu-
rint. Jie man nepavėdę parašyti
jokios Lietuvos istorijos. Nei
"Metmenų" žurnale, nei niekur
kitur nesu gyres Gegužės 3 d.
konstitucijos. Aplamai, būda-
mas šios istorijos žinovas, žinau,
kad ne istorikų darbas ką nors
girti ar peikti. Jeigu mano ra-
šymas būtų toks palankus len-
kam, nemanau..."

Kad istorikui Vincui Trum-
pai Lietuvos Bendruomenė pa-
vėdę parašyti Lietuvos istoriją,
tai tvirtino žr. Juodvalkis
1982 m. birželio 7 d. per Margu-
čio radijo programą, daryda-
mas apžvalgą apie L. B. veiklą.
Plačiau apie tai rašiau "Nauji-
nose" 1982 m. birželio 11 d.

O kad Lietuvių Bendruome-
nė yra patekusi į frontininkų
tinklą, tai gerai žinoma ir ne-
kartą buvo tvirtinama viešai
spaudoje. Ir kad frontininkai
yra vadinausi šalkauskininkais,
taip pat buvo rašoma ne kartą
spaudoje. Gi tai, norėdamas tvir-
čiau paremti savo 1982. 8. 22 d.
straipsnio mintis net patitavau
iš dokumentinės studijos V. P.
Umantaitis "Šalkauskis ir šal-
kauskinkai" (1983 m.): "St."

Šalkauskis vedė lietuvišką
jaučiamą ir tarptautinius vande-
nis, tuomet tik suprasime, kodėl
šandien šalkauskininkai pasi-
vadinę fronto bičiuliais ar tie-
sig frontininkais, nemėgsta tik-
ro lietuviškumo, bet tik tarptau-
tinių."

Ir toliau V. Trumpa prieša-
niau pats sau, kada jis tvirtina,
kad jis nėra palankiai rases apie
lenkus ir apie jų gegužės 3 d.
konstituciją. Tad aiškumo de-
lei, šis faktas patvirtina V. Trum-
pą pasakymus šio klausimu
"Metmenų" žurnale (1982 m.,

Nr. 43):
"Vieniems atrodo, kad Lietu-
va (1795 metų), kaip politinis
ir tarptautinis organizmas, jau
buvo nustojęs egzistuoti gero-
kai prieš 1795 m., kad ji buvo
tik paprasta Lenkijos provincija,
kitais žodžiais, kad ji buvo
niekas. Taip maždaug gal-
vojo Keturių metų seimo vadai,
skelbdami gegužės 3 d. konsti-
tuciją, kurioje jau Lietuvos var-
do nebeliko. Ne tik niekas dėl
to neprotestavo, bet toji kon-
stitucija buvo Lietuvos vado-
vaujančių sluoksnio, ypač jau-
nimo, politinis idealas per il-
gus XIX amž. dešimtmečius...
Rusijos akimis 1795 m. Lietu-
va, kaip atskiras politinis ir et-
ninis vienetas visiškai "neegzi-
stavo. Rusijos politiniuose sluok-
sniuose nekilo jokio lietuviško
klausimo ligi XIX a. antros pu-
sės. Buvo tik buvusių Lenkijos
provincijų arba Lenkijos klau-
simas."

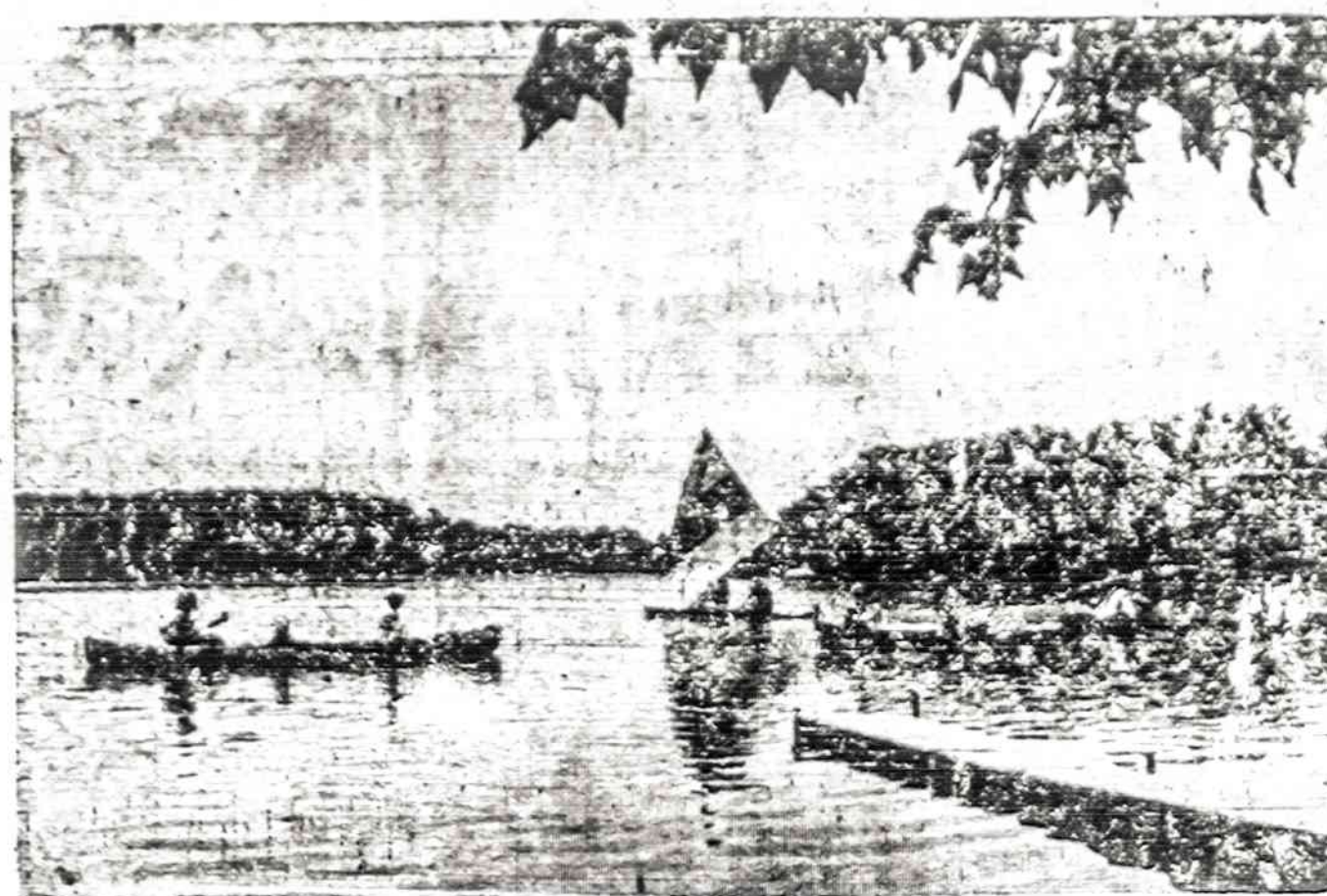
Ar čia nepalankiai V. Trum-
pa rašė lenkam?... Tiesą pasakius,
pats šis eliučių skaitytojas.

Tačiau taip nebuvo, nes Lie-
tuva ligi Lietuvos — Lenkijos
padalinimo turėjo savo terito-
riją, savo teisę ir t.t. Veikė Lie-
tuvoje III-sis Lietuvos Statu-
tas, kurlame, anot istoriko dr.
M. Jučo, buvo pažymėta, kad
Lietuva yra atskira valstybė su
savo nuosava teitorija. Šis Sta-
tutas buvo panaikintas tik 1940
m., kada Lietuvos gyventojai
buvo priversti pilnai klausyti
rusų įstatymų. Tai patvirtino ir
įžymūs istorikai prof. J. Lap-
as (Lietuva ir Lenkija po 1569
m. Liublino Unijos, 1932 m.,
143 p.).

"Lietuva išsaugojo savo val-
stybę. Didžiąją Lietuvos kuni-
gaikystę, ligi 18 amž., paba-
jos, kai lietuvi gyvavusi Lenki-
je, Lietuvių federatyvinė res-
publika".

V. Trumpos aukstinamoji ge-
gužės 3 d. konstitucija buvo tik
lenkų projektu padaryti Lietu-
va Lenkijos provincija, kaip ir
nurodė dr. P. Mačiulis Trys ul-
timatumai, 48 p.): "Tiktai 1791
m. gegužės 3 d. dienos projektu bu-
vo norima Lietuvą padaryti "in-
tegraline Lenkijos dalimi", bet
tai nepavyko".

Juo labiau ji negalėjo būti
ideali lietuviams, nes ji buvo
sudaryta tik lenkų savo imperia-
listiniams tikslams atsiekti, kaip

Rako vasarvietės miškas ir ežeras.

ir pažymejo istorikas dr. K. Ma-
tulaitis (Liet. Taut. Praeitis, III,
I kng., 7 p.): "Lietuvai nepri-
mintą 1791 m. gegužės 3 d. Var-
šuvos seimo paskelbtą, nedah-
vaujant jame nei Lietuvos se-
natoriams, nei jos atstovams,
naują konstituciją". Tad lietu-
viai netik nepritarė šiai lenkų
konstitucijai, bet pasistengė ją
panaikinti, išleidžiant 1793 m.
Gardino Seimo naują konstitu-
ciją, kurioje atstatomos lygios
teisės Lietuvai ir Lenkijai (do-
kumentuotai išdėstyta dr. J.
Jučo "Nuo Krėvos sutarties iki
Liublino unijos", 1970 m.

Vienok lenkų soviniškai, siek-
dami Lietuvą padaryti Lenkijos
provincija arba kaip Lenkijos
pasitūpinys Charwat Kaune 1940
m. linkėje "Kaino vaivadija",
jie visur tiek Lenkijoje, tiek už-
sienyje gėrėavoja bei reklamuo-
ja šią Gegužės 3 d. konstituciją.
O mūsų šalkauskininkai bei fron-
tininkai vienaip, ar kitaip len-
kams talkininkauja. Jie net ra-
gina lietuvius melstis už lenkus
ir t.t. Atrodo, kad jų didžiulės
pastangos kuo iškilmingiausiai
paminėti šv. Kazimiero jubiliejį
su šiuo jungiasi, nes ir lenkai
šv. Kazimiera laiko savo tautos
globėju (plačiau apie tai rašoma
lenkų "Kultūra" žurnale 1984
m. liepos Nr. ir kitur). Ir jie
vengia paminėti didžiųjų lietu-

DETROITO NAUJIENOS

SPALIO MĖNUO —
BALFO MĖNUO

Detroito Balso 76 skyriaus val-
dyba pradeda aukų vaju spalio 1
d. ir vykdys iki to mėn. paba-

vių dr. Basanavičiaus ir Lietu-
vos istorijos tėvo S. Daukanto
gimimo ir mirties sukakties, nes
šie pasisakė prieš lenkų daro-
mas skriaudas lietuvių tautai ir
t.t., o tai nepamaino lietuviš-
kausio Lietuvos Ganytojo ar-
kivyskupo prof. Pr. Karevičiaus
jubilėjaus, kadangi, anot prof.
V. Biržiškos, lenkam spaudžiant,
arkivyskupas Karevičius buvo
Vatikano uždarytas į vienuolyną.

Pagaliau stebina V. Trumpos
prisipažinimas: "Aplamai, būda-
mas šios tautos istorikos žinovas,
kal ne istorikų darbą ką nors
girti ar peikti". Išėitų, kad jam
nesvarbu, jog Lietuva pagal len-
kų imperialistų gegužės 3 d.
konstituciją pasidarytų Lenki-
jos provincija ir t.t. Bet iš tik-
rųjų, lietuvių istorikų uždavi-
nys yra pagal teisingus faktus
atitaisyti Lietuvos bei lietuvių
tautos istorijai padarytas skria-
das, nežiūrint kas jas padarė.
Antanas Marma

gose Aukos bus renkamos viso-
se lietuvių parapijose: šv. Anta-
no, Dievo Apvaizdos ir šv. Pe-
tro. Pirmus du sekmadienius —
spalio 7 d. ir 14 d. (sekmadi-
niais) aukų rinkėjai su sąrašų
laukais ir priims aukas. Balso va-
dovybė maloniai prašo savo au-
ką įteikti tiesiai rinkėjams,
nes tuo palengvinsite aukų va-
jų. Jei dėl kurių nors priežas-
čių negalėtumėte aukų įteikti
aukų rinkėjams, auką galite pa-
siųsti Balso 75 skyriaus išdinin-
kui Vladui Staskui, 10037 Hazel-
ton St. Detroit, Mich. 48239. Či-
kį prašome rašyti: United Li-
thuanian Relief Fund of Ame-
rica, Inc.

TRAGISKAI MİRĖ E. P.
TELYČENAS

Edvardas P. Telyčėnas, gimęs
1948 m. spalio mėn. 6 d. Vokie-
tijoje, mirė Detroito automobi-
lio nelaimėje š. m. rugsėjo mėn.
18 d., vykdamas į darbą. Kaip
ir daugelis lietuvių su tėvais
emigravo į Ameriką, Detroitą.
Čia baigė gimnaziją, priklausė
skautams. Prasidėjus Vietnamo
karui, buvo pašauktas Amerikos
karo tarnybon, karo metu buvo
sužalotas, grįžęs iš kariuome-
nės dirbo įvairiose įmonėse ir
pelnė savo pragyvenimą. Vedė
ir sugyveno su Mykole. Prieš
9-nius metus žmona mirė, ir li-
ko našlys. Velionis buvo gero
būdo, mylėjo savo šeimą ir ar-
timuosius bei draugus. Priklau-
sė Amerikos veteranams. Buvo
pašarvotas V. Baužos laidojimo
koplyčioje, 25 grė.
Laidotuves tvarkė laidojimo
direktorė J. Zaporackienė. Atsi-
sveikinimas įvyko rugsėjo mėn.
21 d. Rožinės sukabėjo šv. An-

tono parapijos klebonas kun. Al-
fonsas Babonas. Atsisveikinimą
pavedė J. Zaporackienė, še-
mos varlu atsisveikino švyturio
Jūno Saulių kn. vicepirm. Juc-
zos Kinčius. Po atsisveikinimo
visi dalyviai sugiedojo Tautos
himną.

Sekmadienį dieną po gedulingų
šv. Mišių šv. Antano parapijos
cažnyčioje velionio kūnas nuly-
dėtas į šv. Kapo kapines, amži-
nam poilsiui. Nuliūdime liko
sūnus Mvcolas, dvi sesutės: Ire-
na ir Vilija ir tėvai: Ada ir Ba-
lys Telyčėnai bei giminės ir
draugai.

Edvardai, ilėkis ramybėje!
Ant. Sukauskas

WATERBURY. CONN.

Prezidentas Reaganas aplankė
Waterbury

Waterbury buvo miestas
"slausus". Miestas garsėjo va-
rio išdėrbimais visoje Ameriko-
je, dabar to viso jau nėra. Con-
necticut miestų tarpe Waterbu-
rys užima 5 vietą. Buvęs gero-
kai apileistas, bet sumanios ra-
kos miesto majoro Bergin (D.)
miestą gerokai pakeitė.

1984 metų rugsėjo 19 d. i-
val po pietų Waterbury aplan-
kė prezidentas Reaganas. Nuo-
stabus, kad prezidentą publiškai
pristatė šiltais žodžiais palydė-
jęs miesto meras D. Bergin (D.).

Reagano kalba, kaip ir visos
jo rinkiminės kalbos, buvo po-
zityvi, klausytojus įtikinanti,
glostanti. Kalbos klausė ir kė-
lė ovacijas 50.000 minia. Or-
ganizacija buvo puiki: nereikė-
jo žmonėms laukti, neruošius.
Po puikios kalbos ovacijoms ne-

sibaigiant, buvo paleista oran-
tukastėnė baltųjų.

Reikia pastebėti, kad Reaga-
no kalbos tonas neužgaulus, ma-
lonus klausyti, remiasi 3 su pu-
se metų rezultatais. Nėra apsi-
putojimo, demagogijos, kaip
pas kai kuriuos demokratų kal-
bėtojus.

Reagano kalba buvo perduo-
ta vietinių televizijų, radio sto-
čių, o ir laikraščių puikiai įver-
tinti.

Šiandien, sekmadienį, rugsė-
jo 23 dieną, Conn., universitetas
paskelbė davinus, kad Reaga-
nas turi 54%, Mondele 26%,
Bushas 57%, Farraro 25% 18%
nėra apsisprendę.

Amerikos žmonės žino, be
reikšnių pagalbos, kad Rea-
ganas yra tinkamas Amerikos
žmonių reprezentantas. Dieve,
jam padėk, o ir Bushui kartu.
K. Bagdona

Ant juodos dirvos javai dera,
baltą šunį kapsto. (Skirtu-
mas tarp darbščios ir gražios
žmonės).

SUSIVIJENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė
organizacija, lietuviams išlikimui tarnaujanti jau per 97 metus.

- SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir tiems, kurie tuos
darbus dirba.
- SLA — išmoko daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių
apdraudę savo narius.
- SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA pelsko pelno,
nariams patarnauja tik saviklausą pagrindu.
Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali
susivienijime apsidrausti iki \$10.000.
- SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment
Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam
aukšto mokslo ir jo gyvenimo pradai.
- SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už
\$1.000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.
- SLA — kuopą yra visose lietuvių kolonijose.
Kreipkitės į savo artimiausią lietuvių bendruomenę
jie jums mielai padės ir SLA straipsni.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų
1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet neseniai. Vile-
Krišna, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankai-
s, Rankelio, dr. Kazio Griniaus, taip pat E. Matusevičiaus ir V.
Medaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis
M. K. Čiurlionis, M. Štiklo, V. Kasiubas, A. Rukštelis ir A. Vars-
kūnos paveikslai. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$2.

DAIŲ SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tau-
tinių kultūrinių šventės Vaidilėnienės atsiminimai apie dainų
sventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidnuojan-
tama, gerinti autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis
bei atkūliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkos apraš-
as Juozo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne sa-
vydimo brolių aprašymas, bet tikslai to laikotarpio buities lit-
eratinė studija, suskirstyta aktraneliais. Ta 206 puslapų knyga
perduodama tik už \$2.

LITUVIKASIS PAMARTIS, Henriko Tomo-Tamasiūno
domiai parašyti studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės p-
Lėgūnos apskrityje duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam
lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pabalgoje duodami
všavardžių pavadinimai, ir jų vertiniai ir rokietų kalba. Kaba
paleidimoje 338 pusl. knygoje yra Rytprūsių šeimai. Kaina \$4

LA LAUNES LAMA, rašytojos Petronėlės Orizaitės at-
siminimai ir mintys apie senais ir vietas aprėpt. Lietuvoje ir pū-
miniais būdėnų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius
bei kainuoja tik \$2.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras-
tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik m-
furgio laikinako knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poe-
ziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises.
Knyga yra didelio formato, 265 puslapiai, kainuoja \$5.

KATYRINIS NOVELAS, R. Kociūno kūriny. J. Vala-
kūnos. 308 pusl. knygoje yra 16 romano ir novelių. Kaina \$5
Knygos gamtos Naujienos, 1798 m. Halsted St., Chicago
m. 60666. (212) 663-2210. (212) 663-2210. (212) 663-2210.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• BŪSTINGAI SPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-
DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo
9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. AUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

For constipation relief tomorrow
reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural
rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight.
You'll like the relief in the morning.
Chocolated or pills, Ex-Lax is
"The Overnight Wonder."

Read label and follow
directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI:

- Dr. Kazio Griniaus, ATSIMINIMAI IR MINTYS,
II tomas \$10.00
- Prof. Vaclovo Biržiškos, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNY-
GŲ ISTORIJA. I dalis 208 psl. \$6.00
II dalis, 229 psl. \$6.00
- Miko Šileikio, LIUCLIA. proza. 178 psl. \$5.00
- Janinos Narūnės, TRYS IR VIENA. Atsiminimai. 172 psl. \$5.00
- Prof. P. Pakarklio, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBES SAN-
TRAUKŲ BRUOZAI. 176 psl. \$4.00
- J. Venclovo, S. DAUKANTO LIETUVIŠKA VEIKLA.
60 psl. \$2.00

NAUJIENOS, 1729 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60606. Ši-
kite čekį ir pridėkite vieną dolerį persiuntimo šlaikdom.

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA.

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir
bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius
ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunutis ir prof. M.
Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė
lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslūs vertimus
ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kiti viršiniai. Patepa \$2.

NAUJIENOS

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60606

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS #7494000
Postmaster: Send address changes to Naujienos
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1989
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA locations \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestuose:

metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00

viename mėnesiui \$5.00

Kitoje JAV vietoje:

metams \$48.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00

viename mėnesiui \$5.00

NAUJENŲ rašymų atidara kasdien, įskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadienis — iki 12 val.

Dėl prieauglio Dievo tarnybai

Garsus Draugo redaktorius Br. Kviklys vėl papylė vedamajį, kuriame kaltina lietuviškų parapijų kunigus, kad neįsigauna jaunimo dvasiniam pašaukimui. Nežinau, ar p. Kviklys priklauso lietuviškai parapijai? Bet vis tiek, jei jis turėtų bent kiek gerų norų, tai matytų, kad parapijų kunigai stengiasi, kad jaunimas išsiamontų tikėjimo tiesas. Parapijose yra pradžios mokyklų, kuriose dėsto vieną po vieną seselės. Čia vaikučiai paruošiami ir pirmajai komunijai.

Deja, jaunuolis, baigęs pradžios mokyklą, išeina iš parapijos globos. Tolimesnį jaunolio auklėjimą perima jaunimo organizacijos. Pažiūrėkime, kur jaunimo vadai kreipia tą škaistų, tik iš mokyklos suolo išėjusį jaunuolį?

Ateitininkai išleido, ne lietuvių parašytą romaną, apie Paryžiaus paleistuvystės namus. Paleistuvystės namų scenos, taip sužavėjo ateitininkų vadus, kad kunigas Bagdonavičius, ateitininkų susirinkime, patarė jaunuoliams tą romaną skaityti kaip evangeliją. Jaunuoliai, kunigo paraginti ir škaite ne tik tą, bet ir panašią literatūrą. Taip jauniems ateitininkams augant, keitėsi jų pažiūros ir moralė ir grožis.

Štai, ateitininkų žurnale, kur viršelyje DAR atspausdinta, pirmųjų, išteigėjų, ateitininkų priimtas šūkis "Visą atnaujinti Kristuje", pasirodė jaunuolės G. Remikytės eilėraštis, pavadintas Evangelija, kaip mokino kun. Bagdonavičius. Tame eilėraštyje paneigiama teigimas, kad buvo Kristus. Buvo tik moteris, vardu Kristė. Žodžiu, ateitininkai klysta; tikėdami į Kristų. Ir baigia šį eilėraščių šiaip:

... "Kareiviai ją išžagino ir pririšo
išskėstomis kojomis tarp kedrų ties upeliu"...

Kodėl ji būtinai turėjo būti pririšta išskėstomis kojomis? Ar galima šlykščiau išsireikšti apie moterį, kaip

Italijos menininko Bernardo Strozzi 17-ajame amžiuje pieštas paveikslas.

VL. BAKUNAS

PASTABOS IŠ TOLO

Tikriausiai būty "šalia olimpiados". Gerokai dar prieš olimpiadą Los Angeles mieste, rašiau "Naujienose", kad XXIII olimpiados pradžioje pietas paveikslas.

moteris išskėstomis kojomis? Matome, kaip toli tą kryptimi ateitininkų jaunimas paruoštas, kad tokias išsireikškimus eilėraštyje naudoja jauna lietuvaitė. Tą "poeziją" paskelbė kunigas, ateitininkų vadas. Ir kaip jaunuoliui kils Dievo meilės jausmas ir pasiaukojimas Kristui.

O štai kitas "estetikos deimantukas", kurį paskelbė kunigų marijonų Draugas. (1983.4.16) Tai poetės Eglės Juodvalkės, be pavidinimo eilėraštis. Turbūt jo tam tikrų naktinių pergyvenimų, poetė rašo:

... "Zalčių apveji mano liemeni
išsiurbė į lūpas
prakaitu nuteki šlaunim
ir vėl kyli"...

Kiek čia moralės ir kiek čia grožio? Tai taip kunigai, jų leidžiamose spaudoje mokina lietuvių jaunimą dvasinio grožio, Dievo meilės ir kaip vysk. Brizgys sako, dorovės dėsnių. Todėl ar stebėtina, kad meilės jaunimas nutolsta nuo tikėjimo ir dvasinio pašaukimo?

O tas "įsiamžinęs" redaktorius kaltina lietuvių parapijas, kad jos neparuošia jaunimo kunigų pašaukimui. Kas galėtų pasakyti, kodėl tas dirbes okupanto "Milicijos" žurnalo redakcijoje, taip įkyriai niekina ir šmeižia ne tik mūsų laisvinimo veiksmus, bet ir mūsų parapijas?

Už tai laiką džiugą nepriklausomos Lietuvos vėlavos demonstraciją istoriniu XXIII olimpiados metu puopelėnai ir padėką priklauso mūsų Los Angeles Lietuvos generaliniam garbės konsuliui Vytautui Čekanauskui ir jo kolegoms Latvijos ir Estijos konsulams.

Los Angeles atstovai ALTO suvažiavime ir Amerikos Lietuvių X-me Kongrese

Nežūrint geografinio atstumo, Los Angeles "aitininkai" Amerikos Lietuvių Tarybos veikėjai ir remėjai niekada neatšilikio nuo didesniu lietuviškųjų kolonijų demonstruojant ALT-ai moralinę ir ekonominę ištikimybę... kuri niekada, per daug metų, netik nemažėja, bet žvelgiant į laiko sąlygas - didėja. Štai ir dabar, Amerikos Lietuvių Tarybos metinį suva-

žiavimą Čikagoje spalio mėn. 26 d. vyksta net penki, jei ne šeši, losangeliečiai - "prisiekie" itininkai: Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus pirmininkas inž. Antanas Mažeika (pavardė su "mažeikiškais"), Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė ir jos vyras Petras Sakas, Tautinės S-gos veikėjas Brodijus Dūda ir Vladas Būkūnas. Jie visi, aišku, dalyvaus X-me Amerikos Lietuvių Kongrese.

Šuni Birutėčių Gegužinė

D. L. K. Birutės Draugijos Los Angeles skyriaus rugpjūčio 19 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose surengė gegužinę, tiksliai sukilę lietuvių siuntinių nešėjams trikampio lietuviams. Los Angeles birutietės jau eilę metų vykdo rūbų rinkimą, labai dosniai remiamą Los Angeles ir apylinkių lietuvių. Paskelbta rūbų priėmimo diena parapijos kieman sunešama tiek dėvėtų ir nedėvėtų rūbų, kad prisikrauna sunkvežimis su kaupu. Darbščios birutietės tos rūbus vėliau supakuoja į siuntinius, kurie pagal jų turimus adresus, siunčiami Suvalku tikampyje gyvenantiems lietuviams, o taip pat ir kitur. Tokių siuntinių jos jau yra išsiuntusios šimtais. Tai, suprantama, kainuoja nemažai pinigų pašto ir siuntinių pakavimo medžiagai išlaidoms. Toms išlaidoms padengti ir buvo suorganizuota ši gegužinė "po stogu". Tautiniuose Namuose, praėjusį su nepaprastu pasisekimu, davusi gerą "punda" dolerių toms išlaidoms padengti.

Nieko nebuvo įspojimo, tokios programos, o tik geri šiltnamietis, šalti gerimai, kavutė su pyragais - pačių birutėčių viskas gaminta. Buvo ir loterija. Žmonių prisirinko - kiek sulaukė tilpo, arti dviejų simtų. Dalyvavo ir gen. Konstantas V. Čekanauskas su šeima.

Los Angeles birutėčių valdybą šio metu sudarė: pirmininkė, Alfonsa Pažiūrienė, vicepirmininkės - Gražina Raibienė ir Jūta Petronienė, sekretorė - Stasė Koronkevičienė, išdėstinkė - Elena Skirmantienė, narė - Ema Dovydaitienė ir spaudos ir informacijos reikalams - Rūta Sakienė. Revizijos komisija - Veronika Andrašūnienė ir Janina Radvenienė.

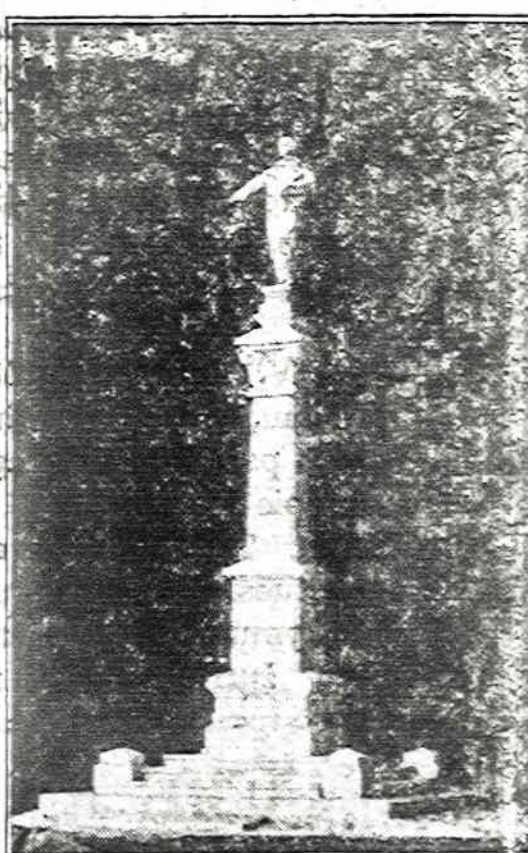
Los Angeles Lietuvių Pabarė Čikagos Kardinolą

Vienas iš daugelio Los Angeles lietuviškosios veiklos (dypukinės) pionierių - veteranų, neabejotinai lietuvių patriotas ir nemažiau "bežnytinis" katalikas veikėjas, dabar jau tik iš tolo

(savo ašinėse dienose) stebintis ne tik pasaulinės bet ir bažnytinės politikos ejujus. Aleksandras Dabšys neseniai labai aštriai reagojo, savo laišku, į rytus Amerikos Kataliku Vyskupų konferencijos vardu, ką padarė Čikagos arkivyskupas kardinolas Joseph Bernardin ir New Yorko arkivyskupas John O'Connor. Todu arkivyskupai (Bernardin ir O'Connor) Washingtono, D. C., Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komitete ragino, kad Kongresas persvarstytų lėšų MX raketoms paskyrimą, taip pat, kad stengtųsi atgavinti ginklų derybas su Sovietų S-ga ir t.t.

Aleksandras Dabšys, pagavęs spaudoje tų arkivyskupų pareiškimą Atstovų Rūmams - reaguavo skubiai ir aštriai - savo laišku kardinolui Joseph Bernardinui (Al. Dabšio laiško kardinolo data: Los Angeles, liepos mėn. 10 d.). Aleksandras Dabšys savo laiške kardinolui Joseph Bernardinui, tarpe kita ko, yra taip pareiškęs: "Jūsų reikalavimas Atstovų Rūmų (Amerikos) Užsienio Reikalų Komitete, kad būtų sustabdytas MX raketų gamybos finansavimas - mane labai supykino ir nuliūdino, ir netik mane bet ir begales kataliku. Aš negaliu sutosios šimtais. Tai, suprantama, kainuoja nemažai pinigų pašto ir siuntinių pakavimo medžiagai išlaidoms. Toms išlaidoms padengti ir buvo suorganizuota ši gegužinė "po stogu". Tautiniuose Namuose, praėjusį su nepaprastu pasisekimu, davusi gerą "punda" dolerių toms išlaidoms padengti.

— Valerij Giscard d'Estaing iš palikimo įgavo Francois Mitterando padėvaujami socialistai. Jis mano, kad rudenį galės išstumi iš savivaldybės socialistus demokratus.

Menininko V. Grybo Zemaityto pastatytas istorikui Simonui Daukantui paminklas

J. VENCLOVA

SIMONO DAUKANTO LIETUVIŠKA VEIKLA

(Tęsinys)

Ir pačių romanų jis nemėgo, kas matyti jo laiške moksleivui V. Andrejauskui (1847-VIII-14 d.): "Prašau mokyti ir gilintis savo dalyke, kuriam pasišventei, o laisvomis valandomis skaityti naudingas istorijas arba kelionių knygas, bet ne romanus, kurie nieko neduoda, tik atima laiką ir kvailina jauną protą". S. Daukantas buvo didelės erudicijos, ir turėjo įžvalgų samprotavimą. Dėl to, kritiškai vertindamas lietuvių tautos įvykius, pastebėjo tautos priešų daromas įvairias skriaudas bei žalą, ir į tai atitinkamai reagojo.

Vysk. M. Valančius 1855-III-16 d. laiške A. Zavadskui tvirtino, kad S. Daukantas yra labai geros širdies ir prie mokslo labai prisirišęs. Lituanistas D. Velička savo veikale "Lietuvių literatūra" (II t., 175) pabrėžė: "S. Daukantas buvo kuklaus būdo, gabus ir nepaprastai darbštus. Savo gyvenimą paskyręs Lietuvos praeities tyrinėjimui ir parašymui istorinių veikalų, kuriais atitaisytytų svečiųjų padarytas klaidas, tą darbą be atvangos visą gyvenimą dirbo..."

APIE S. DAUKANTO MOKSLINĮ PASIRUOSIMĄ

Kaip jau buvo minėta, S. Daukantas buvo didelės erudicijos. Todėl tenka nors prabėgomis paliesti jo mokslinį pasiruošimą. Studijuodamas Vilniaus universitete, jis klausė pas garsiuosius profesorius įvairių paskaitų. Prof. V. Merkys savo studijoj "Simonas Daukantas" (1972 m.) nurodė: "Didžiausios įtakos studijų metu turėjo antikinės filosofijos prof. G. Grodekas. Su jo vardu siejamas klasinės filologijos suklestėjimas universitete. Jis stengėsi įdiegti studentams mokslinį pažinimo metodą, kovojo su paviršutiniškumu, mokė semtis žinių iš pirminių šaltinių. Gilus klasinės filologijos supratimas vėliau matėsi daugelyje Daukanto darbų... Atėjęs į universitetą prof. Ig. Onacevičius (jo supratimu, tikroji istorija remiasi sumaniu tautų kilimo ir žlugimo priežasčių išaiškinimu ir tuomet ji tampa valdovų bei tautų mokytoja, gyvenimo vadove) pirmą kartą greta visuotinės istorijos pradėjo dėstyti ir Lietuvos istorijos kursą. Daukantas įsklausė visą Onacevičiaus skaitomą istorijos kursą... Aplamai Daukantui didžiausias istorijos autoritetas liko Onacevičius. Jis pritarė jo istorijos koncepcijai ir žavėjosi jo Lietuvos istorijos šaltinių pažinimu... Pirmasis studijų metais Daukantas įsklausė ir krašto teisės kursą, skaitomą prof. Ig. Danilavičiaus. Jis po Onacevičiaus svarbiausias Daukanto, kaip istoriko, auklėtojas... Aplamai Daukantui teko klausyti kone visų įžymiausių universiteto literatūros žinovų, kalbininkų, teisi-

ninkų, istorikų paskaitų, tačiau nesuklysimė tarėdami, kad per visas studijas didžiausią dėmesį jis skyrė Lietuvos ir jos teisės istorijai. I universitetą Daukantas atėjo kaip tolimo antikinio pasaulio bičiulis, o universitete tapo savo tėvynės praeities mylėtoju bei tyrinėtoju.

Kitas S. Daukanto biografas V. Abramavičius (S. Daukantas Vilniuje, 1963 m.) teigė: "Profesorai, kurių auditorijas S. Daukantas lankė, labai jį gyre, kaip rimtą, blaiviaus proto, retą kruopštumo ir talento vyrą. Per 1820 m. egzaminus jis buvo laimėjęs fakulteto pinigine premija (50 rubl.)... Ne tik jaunimas, bet ir dauguma senų profesorių žiūrėjo į jį kaip į žemaitį su neslepia pagarba... Iš Vilniaus S. Daukantas išvyko 1825 m. kovo pabaigoj, atrodo, kaip universiteto stipendininkas į užsienį pasitobulinti. Jis kurį laiką buvo Karaliaučiuje (ten veikė prof. Voigt ir prof. dr. T. Reza). Jau minėtas D. Velička (Liet. liter., II t., 174 p.) papildė: "Studijų pagiliniui Daukantas buvo išvykęs į Karaliaučiaus universitetą, kur apie pusę metų klausė istorijos paskaitų ir tyrinėjo archyvus". Čia tenka pažymėti, kad S. Daukantas (be lietuvių ir lotynų kalbų) gerai mokėjo rusų, lenkų, latvių, vokiečių ir prancūzų kalbas. Laikas rašė vokiečių, lenkų ir prancūzų kalbomis.

RIMTAS MOKSLININKAS

Turėdamas tokį gerą mokslinį pasiruošimą,

S. Daukantas buvo ir rimtu mokslininku. Žinomas pasaulyje čekų mokslininkas prof. dr. L. Geitler, kuris buvo atsilankęs Lietuvoj ir buvo pramokęs lietuviškai, susipažinęs su S. Daukanto istorijos veikalais, konstatavo, kad šie veikalai gerai moksliškai parašyti, anot dr. L. Geitler, "rodo jo gilią mokslą" (plačiau Dr. L. Geitler "Litauischen Studien", Prag, 1875 m.).

(Bus daugiau)

Vakar pasibaigė Aleksandro Vaisiūnienės "Vegetariška mityba ir sveikata". Ji išeis knygos formoje. Kas norėtų šią knygą įsigyti, tai prašomas parašyti tokiu adresu: Mr. Jurgis Jasinskis, 761 East 7th St., So. Boston, Ma., 02127.

Kelias dienas Naujienų atkarpoje eis J. Venclova "Simono Daukanto lietuviška veikla", o tada pradėsime Pušėną.

Praeitų metų Naujienų atkarpojeėjo I. Pušėno romanas "Susitikimas Montanoj". Šiomis dienomis pradėsime spausdinti to paties antano naują romaną "Kova ir meilė".

Kas norėtų įsigyti Pušėno "Susitikimas Montanoj" ar kitus jo leidinius, prašome kreiptis į Genutės leidyklą, 327 psl. \$5. Petras Gervila, 2008 Hobson, Hot Springs, Ar. 71913.

4-Naujienos, Chicago, Friday, September 28, 1984

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikoje
Medicinos direktorius

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šėštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 461-8200, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3921 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prilaim Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šėštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. rytė.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja: — Aldona Daskas
Telef.: 778-1542
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60639

"Lietuvos Aidai"
KAZA BRAZDONYTĖ
Programos vedėja
Klauskite mūsų programos apie
laiką iki 8:30 val. rytė.
Visos laidos ir WCVB stoties
banga 1490 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. P.M.
ir WCVB stoties 1490 AM bangą.
8846 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60637
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

— Joniškėčių Labdarybės ir
Kultūros klubo susirinkimas
įvyks antradienį, spalio 2 d., Vy
čių salėje, 2455 W. 47th Street.
Pradžiai 1 val. po piet. Visi na
riai kviečiami atsilankyti. Bus
daug svarbių pasitarimų ateities
reikalais. Po susirinkimo bus
vaisės. A. Kalys

— Lietuvių Brighton Parko
Motery klubo poatostoginis na
rių susirinkimas įvyks ketvirta
dienį, spalio 4 dieną 1 val. po
pietų, Anelės salėje, 4500 South
Talmán. Narės kviečiamos atsi
lankyti ir pasiimti savo bilietus
į banketą, kuris įvyks spalio 14
dieną, Dariaus-Girėno posto sa
lėje, 4416 S. Western Ave.
E. Strungys

— Uptės Draugiško klubo
susirinkimas įvyks penktadienį,
spalio 5 d., Anelės Kojak salėje,
4500 So. Talmán Ave. Pradžiai
1 val. po pietų. Nariai kviečiami
atsilankyti. Po susirinkimo bus
vaisės. A. Kalys

Dievo ženklinto bėk, ir pėdų
(t. y. saugokis žmogaus, kuris
neturi laimės, nesusidėk su juo).

give...
so more with live
HEART
FUND

About the House

Sylvia E. Lowe, a member of the National Home Furnishings League, is Floor Fashion Specialist, GAF Corporation.

The "Great Room" Latest Trend in Interiors

Walls between rooms in the home began to disappear in the early 1950's when the so-called "open floor plan" in interiors enjoyed great popularity. An acceleration of home building was caused by returning veterans of World War II.

The desire for something different from the two-story homes many servicemen had left when they went off to war turned the new "ranch style" houses into a trend. Climbing stairs became passé as all-one-level living was embraced by new families coming with the post-war baby boom.

Now as we enter the second decade 1980's, the open floor plan reappears, but with a new twist. However, the term it bears a different name. It is called "the great room" which incorporates living, dining and

food preparation activities into one huge space.

The spacious "great room" shown here features an eclectic group of contemporary furnishings. The open-plan concept is further enhanced by joining the kitchen visually with the living and dining areas through the use of the same elegant brick-pattern floor covering. It is GAF's handiwork, sheet vinyl in the "Newburgh Brick" pattern in White.

This GAFSTAR Softwood floor has an easy-care, non-slip surface. The deeply textured pattern has the look of real brick, yet meets the natural thing with little maintenance. The GAF-Softwood Interlayer provides comfort, warmth and noise reduction. Available in 9 and 12 widths at your nearest home improvement center or building supply dealer.

M. Stankūnienė.

Vasaris (medžio raizynys)

IS 1919-1920 METŲ VILNIAUS DARBO ATSIMINIMŲ

(Tęsinys)

Cia jau man visai kėntrybės pritrūko ir del visų trijų reikalavimų griežtai pasisakiau neigiamai, nors ir būčiau galėjęs kai kur sutikti: 1) jokių gautųjų sau teisių nerandant reikalo išsizadeti, bet kas kita, kiek galėčiau jas vykdyti — čia pasijuočiau — kai jie iš manęs atėmė įgaliojimo raštus; komunistai neviršys, bet kaip socialistas vykdyti savo nusiistatymą; jei revoliucinės vyriausybės veikimas būsiųs Lietuvos nepriklausomybei žalingas, teksia prieš ją vyriausybę kovoti, kas gali greit atsitikti; nes jau pirmieji jos žygiai esą labai nevykę ir neaiškūs, pavyzdžiui, pavojingas Lietuvai svečinos kariuomenės partraukimas, kuri revoliucinės vyriausybės esanti skelbia ma tik taktininkė, tuo tarpu kai ji greičiau atrodo tikra okupantė; 2) galėdamas pasitraukti iš Vilniaus prieš raudonajai armijai ji paėmus, aš vis dėlto iš ten nesitraukęs, tad ir dabar, žinoma, liksiųs, bet žadėti tai ir dar raštu laikys sau per žemą; 3) jokių laiduotojų nesirū-

pinasių.

Cia Kapsukas nusišypojo įsipejo turis mane gražinti kalėjimui, ligi aš teismo reikalavimus išpildysiu. Susiraukęs, bet jau vis aiškiau imas jausti tvirtėjantį po manim pagrindą, pikta atžėliau, jog to jis nesulauks, o man kelti maloniam būsią, negu žiūrėti, kaip jų vyriausybė darysianti "vieną kvailystę po kitą". To jis jau neketė, tik tikrino Opansko surašytą protokolą, vieną išbraukę, prirašė, kita pataisė, ir perskaitęs ji man davė pasirašyti. Su tuo aš jokių būdu sutikti negalėjau: 1) jis buvo surašytas vis dėlto rusų kalba (tas, matyti, Kapsukui buvo reikalinga kitiems jo valdžios žmonėms, lietuviškai nemokantiems, parodyti ir įtikinti), del ko aš dar savo rašte buvau įspėjęs tokiu protokolu nepasirašysiu; 2) buvo išsakyti visi mano jau nesutikti pasizadėjimai; 3) iš viso mano žpiziai taip buvo iškreipti, jog vienį įgijo net priešingos prasmės, kiti šiaip buvo neaiškūs ar be prasmės.

Mykolas Biržiška

Man pasutikus pasirašyti, Kapsukas vis tebesypsodamas priėjo prie manęs, paspaudė ranką, ir aš buvau švestas į kitą kambarį. Po to buvo dar tirdomi ar teistami Janulaitis ir Vigodskis, kuriems buvo patiekti tokie pat reikalavimai, kaip ir man, ir jie sutiko juos patenkinti. Visi trys tuvome nuvesti atgal kalėjimui.

Pakelkui trumpai papasakojau jiems savo susirėmimą del kalbos ir atsisakymą pasirašyti protokolą. Janulaitis man prikišo, kodėl aš jo del to neįspėjus iš anksto; nes ir jis būtų panašiai pasielgęs; aš jam aiškines, jog nežinodamas, kuo baigsis mano "rašto žygis", nenorėjau kėtų dar įklampinti, o kokie bus reikalavimai ir kad protokolas bus surašytas rusų kalba, iš anksto nežinojau. Vigodskis mane kaip jauną barė, kam aš iš viso išleidei į tokius ginčus "s etimi čer-tiami"; kaip buvęs rusišku ir vokišku kalėjimų prityręs kalbėnys aiškino man, jog reikėję jiems viską pažadėti, ko tik jie nori, kad tik išleistų, bet išleistas nesivaržant daryti tai, kas reikia tautai ir kraštui. Baramas resignyiau.

Grįžę kalėjimui, raštineje radom ne tik kalėjimo vyresnybę, bet ir, tur būt, vežimu mus pralenkusį Opanskį. Šis pareiškė mano draugams, jog naktį negalint pristatyti laiduotojų tekisą jiems dar kalėjime permakvoti, o man leido laisvam eiti namo. Čia jau aš į senį Vigodskį pajaukiamai pažiūrėjau, tik jis visai nuosirdžiai mane sveikino, įsitikinęs ir del greito savo išėjimo. Aš lyg ir ožiškai, bet visai pagrįstai pareikalavau paklikti ir mane su draugais kartu šią naktį kalėjime, nes kaip aš naktį — del karo padėjimo draudžiant naktį vaikščioti — per visą miestą eisius, bet Opanskis davė man du raudonarmiečių palydovų, su kuriais gražiai šnekučiuodamės parėjau namo. (Bus daugiau)

Rusai buvo įsitikinę, kad prez. Reaganas abi valstybes prives prie atominių smūgių, bet savo kalba rusus nustebino.

ENERGY WISE

Change the oil and filter every 3,000 to 5,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't let a leaky oil pan drain your oil.

Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS

4640 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632

2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8999 SO. MARLENE AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENTAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patalėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Jono Gutausko "Tik vienas šuolis"

Rašo STASYS JURKUNAS

Jono Gutausko nepažįstu. Niekad su juo nebuvau susitikęs. Nė viena jo knyga nepateko į mano rankas. Ta mūsų lietuvių liko nedidelė. Jaunas jį ašėjau skersai ir išilgai, bet jo neteko susitikti. Neteko girdėti iš sutiktų žmonių, kurie apie jį būtų papasakoję.

Rugsėjo mėnesį Kanadoje, Toronte, išėjo nedidelės jo poezijos knygos. Parsinešęs, tuoj prie jos prisėdau. Nauja knyga visuomet traukia. O naujas poetas — dar labiau. Minkšti viršeliai, 91 puslapių knygelė, tuojau pradėjau ieškoti svarbiausių nančių. Knygelės aplankė radau trumpų žinių ir apie patį autorių.

Iš knygelės mačiau, kad autorius yra poetas. Apsidžiaugiau, nes knygelės ir popierius buvo tinkamiausias poezijai. Mūsų poetai leidžia poezijos knygeles, knygų išvaizda parenka gražią, bet popieriaus nepajėgia parinkti. Jonas Gutauskas jį parinko skoningai. Popierius slopas. Kiekviename puslapyje vienas poezijos trapiukas. Nespėjai perskaityti vieną žibantią mintį, verti kitą lapą, o mintis dar gražesnė. Gili ne tik pati mintis, bet kiekvienas žodis tinkamai parinktas. Parinktas ne vien žodis, bet suderintas ir skiemuo. Vieton padėtas ir kirtis. Verti lapą po lapo, skaitai vieną deimantiuką po kito ir jauti, jog autorius yra poetas. Norintį poetą būti pas mus yra daug, bet pajėgiančių būti yra

neduog. Jonas Gutauskas yra poetas. Pradėjęs vesti lapą po lapo, nei nepajutau, kaip pasiekiau paskutinį knygos lapą. Nereikėjo nei dviejų valandų. (Dėl daugiau)

TRUMPAI

— JAV R. L. B-nės Marquette Parko apylinkės valdyba rengia RUDENS BALIŲ š. m. spalio mėn. 20 d. (šeštadienį), 6:30 val. vakaro šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 So. Washenaw Ave., Chicagoje, Ill.

— Trumpa meninė programą atliks p. Linda Burbienė. Bus pateikta šilta vakarienė, veiks baras, dovanų paskirstymas ir kiti netikėtumai. Sokiams gros "Gintaro" orkestras.

Maloniai kviečiame narius, prijauniančius ir visą lietuvišką visuomenę atsilankyti į šį renginį.

Dėl informacijos skambinkite tel. 431-4646, 434-3713 ir 431-4639.

Pakvietimai gaunami ir pas visus valdybos narius.

Valdyba

— Juozas Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, atvyko į Chicago, kur planuoja pabūti kelias dienas. Jis leidžia papildomą LE tomą. Kas norėtų užsisakyti papildomą tomą, prašoma telefonuoti 888-3837. Jei kas norėtų visą LE ar jos leidimų reikalais gauti tikslių žinių, tai prašoma telefonuoti tuo pačiu telefonu.

— Chicago Lietuvos Spaudos klubo narių susirinkimas įvyks penktadienį, spalio mėn. 5 d., 7 val. vak. Lietuvio Sodyboje, 6515 So. Kalifornia Ave. Nariai prašom gausiai dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus vyks demokratų kandidatas

diskusijoms iškeltais klausimais, o nariai prašom užsimokėti nario mokestį.

Valdyba

PRANEŠIMAS

Don Varno Amerikos Legiacijos Postas Nr. 986 ir pagelbais mokytojų vietas įveda naują valdybos narius šeštadienį, rugsėjo 29 d. 8 val. vakaro, pošto namo, 6816 S. Western Ave.

1985 metų naują valdybą sudaro: Komandieris — Bruno Mikėnas, 1-as vicekomandieris — Adolf Leberas, 2-as vicekomandieris — Jörn Yerkes, Adjuntas — Edward Pocius, išdalininkas — Joseph Stanaitis, kapelionas — kun. Anthony Svedas MIC.

Kiti valdybos nariai yra: Charles Petrila, Sergio Senese, advokatas — Konstantinas Savickas ir dr. John Simonaitis.

Išvedinimo pareigas atliks John Paukštis ir Anthony Pargauskas.

Moterų vieneto valdybą sudaro: pirm. Anelė Pocius, 1-a vicepirm. — Mary Jurgel, 2-a vicepirm. — Rita Radcliff, sekretorė — Jean Pargauskas, išdalininkė — Valeria Stanaitis, istorikė — Violet Jocius, kapelionė — Frances Urnezus, vėliavų nešėjos — Antoinette Barvitz ir Josephine Wasiliauskas.

Išvedinimo apeigas atliks Ann Shulmistras ir Jean Pargauskas. Po apeigų bus valės. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

A. Pocienė

UTARA ŠAUKIA RUDENINĮ SUSIRINKIMĄ

CHICAGO, Ill. — Trečiadienį, rugs. 3 dieną Brighton Parko namų savininkų susirinkimas įvyks Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje, esančioje 4420 S. Fairfield. Pirm. Viktoras Uta- ra primena, kad susirinkimas bus svarbus, namų savininkai privalo šiam rudens susirinkime dalyvauti.

Šiame susirinkime dalyvaus alderman Al. Majerczyk, at- yra svarbių reikalų aptarti. Bus vyks demokratų kandidatas

Joe Kulys, Al. Majerczyk, Viktoras Uta- ra, ir R. Daley ir vietos politikai dalyvaus Brighton Parko namų savininkų susirinkime ateinantį trečiadienį, spalio 3 d. 7 val. parapijos salėje.

Paul Simon, lietuvis John T. landis ir visa eilė kitų įtakingų žmonių.

Atvykusieji galės klausyti svečius visus politinio gyvenimo klausimus, o Majerczykas atsakys į žmonių gyvenimo, saugumo ir galvijų judėjimo reikalus.

HOT SPRINGS, ARK.

"LEISKIT Į TĖVYNĘ" RADIJAS

"Leiskit į Tėvynę" radijo laidos girdimos kiekvieną sekmadienį 7 val. ryto iš KNOW stoties, 1420 AM banga.

Valandėlės vedėja ir pranešėja Salomėja Šnaizienė, garso technikas ir kasininkas Petras Šmaizys.

Šių metų spalio mėnesį sueina aštuoneri metai nuo radijo valandėlės įskūrimo. Ta proga ruošiamu rudens gegužinė. Anksti numatytos gegužinės vietos, Family parke, teko atsisakyti dėl neįnumatytų nepatogumų.

Gegužinė įvyks kun. Petro Patlabos sodyboje spalio 6 dieną, 12 val. Kviečiami visi Hot Springs lietuviai bei jų svečiai gegužinėje dalyvauti, pabendrauti su tautiečiais ir tuo pačiu paremti valandėlės veiklą Lietuviškas pusvalandis Hot Springs radijo bangomis, tai lyg mažytė lietuviška salelė svietimybės jūroje, ršanti mus į vietmą šeimą — visi vienodai išgyvename tėvynės ilgę ir puoselėjame viltį sulaukti laisvės

ryto pavergtai Lietuvai.

Gegužinėje bus dovanų paskirstymas, gėrų muzika ir kiti įvairumai. Laukiame visų gausaus dalyvavimo ir užtikiname tikrai smagią popietę.

Valandėlės mielai skelbia visų organizacijų pranešimus ir asmeniškų sveikinimus. Visais reikalais kreiptis į radijo valandėlės vedėją, telef. 301-321-9641 arba rašyti 204 Hilltop Drive, Hot Springs, Arkansas 71913.

Spalio 7 dienos transliacijoje bus prisimintas poetas Vyntas Mačernis, jo 40-tųjų mirties metinių proga ir bus paminėta spalio 9-toji, paskaitant ištrauką iš Petro Česnulio atsiminimų knygos "Nužmogintieji" — vilniečių golgota lenkų okupacijoje.

S. Spaižienė

— Jeruzalės radijas pranešė, kad vyriausybė yra pasiruošusi susitikti, aptarti ir spręsti taikos problemas tarp Izraelio ir Jordanijos. — pareiškė Izraelio premjeras Peres.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininkas Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legaliosiomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje. Knygos kaina — \$3.97 (su perlaistumu).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE REAL ESTATE FOR SALE
Houses, Lots — For Sale
Houses, Lots — For Sale

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRĖ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PARKE.

ČIA GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.

9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkiny.

Didelis, gražiai įrengtas bungalow. Nebrangus.

SIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel.: 436-7878

OPEN HOUSE

SUNDAY 1-5

4805 S. Luna. 3 bdrn. raised brick ranch, 1 1/2 baths, full basement — can also be seen by appointment. By Builder. 974-2693

REPAIRS — IN GENERAL

Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS

BEI KROSNIS.

Herman Dečky

Tel. 585-6624

BRIDGEPORTE, išnuomojamas 6 kambarių butas, švarus ir šviesus, antrame aukšte. Apžiūrėjimui skambinti 226-7040.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

Suaugusi moteris ieško moters norinčios gyventi dideliame bute su šeimininke. Skambinti 733-1283.

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 466-6700

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$126 pusmečiui automobilio liabiliti draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir falsome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapalis, Agent
3208 1/2 W. 75th St.
Everett Park, Ill.
60642 — 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. šeštadieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

DON'T set his world on fire

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. — Friday, September 28, 1984

Naujienose galima gauti

AUGUSTINO PAŠKONIO

knygą apie

MARIJAMPOLĖS KARO MOKYKLĄ IR JOS KARIŪNŲ LIKIMĄ

Minkšti viršeliai. 90 psl. Kaina \$4.00.

Už persiuntimą pridėkite \$1.00.

Čekį rašykite ir siųskite:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)

Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WE MAKE REFINANCING TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoradžio jaunias dienas ir susirūpinimą — \$8.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — \$4.00
Minkštais viršeliais, tik — \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik — \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608